

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Human rights

حقوق بشر

بهرام رحمانی
۱۷ می ۲۰۱۳

سیاست های فاشیستی حکومت اسلامی ایران

علیه افغان ها و کشتن کارگران افغان در مرزها!

۱

حکومت اسلامی ایران، همواره سیاست های فاشیستی علیه شهروندان افغان مقیم ایران اعمال می کند و مرزبانانش نیز در مرزها، پناه جویان و کارگران افغان را که از جنگ و سرکوب و فلاکت افغانستان می گریزند به گلوله می بندند. در حالی که در هیچ کشور جهان، نیروهای مرزی به روی پناهندگان و مهاجران بی دفاع تیراندازی نمی کنند.

بنابر گزارشها، تعداد کسانی که روز جمعه ۲۰ ثور ۱۳۹۲ برابر با ۱۰ می ۲۰۱۳، در نقطه صفر مرزی میان ایران و افغانستان، هدف تیراندازی مرزبانان حکومت اسلامی ایران قرار گرفتند، حدود ۳۰۰ نفر کارگر بوده اند. از این تعداد، تنها ۲۰۰ نفر زنده به افغانستان برگشته اند. به گفته عبدالصمد خان، فرماندار ولایت فراه معلوم نیست، افراد باقی مانده کشته شده اند یا آن طرف مرز رفته و دستگیر شده اند.

مقامات حکومت اسلامی ایران، نخست این آدم کشی خود در روز روشن را تکذیب کردند. اما هنگامی که این جنایت توسط ۲۰۰ کارگر جان بدر برده از این کشتار در سطح گسترده ای به رسانه ها کشیده شد و ادار به اقرار آن شدند.

حدود دویست نفر از افغان هایی که از حملات مأمورین ایرانی جان به در برده و به افغانستان برگشته اند؛ به روزنامه های پرتیراژ افغانستان گفته اند که مأمورین مرزی حکومت اسلامی نخست آن ها را دستگیر و بازجویی کرده و سپس گفته اند به کشورشان برگردند. اما پس از دقایقی آن ها را به گلوله بسته اند. خیرگزاری فرانسه، به نقل از روزنامه های افغانستان نوشته است:

روز یکشنبه، رسانه های افغان واکنش های تندی به این واقعه نشان دادند. روزنامه پرتیراژ «هشت صبح» شرح واقعه را از زبان یکی از شاهدان چنین نقل می کند: «صبح جمعه حوالی ساعت ۱۰ مرزبانان ایرانی ما را دیدند و به سمت ما آمدند، هیچ کدام نتوانستیم فرار کنیم. همه ما را دستگیر کرده و به یگان مرزبانی بردند، آنجا از ما پرسیدند که قاچاق بر هستید؟ هیچ کدام مان قاچاق بر نبودیم، ولی غیرقانونی وارد خاک ایران می شدیم و به هدف پیدا کردن کار... مرزبانان بعد از تقریباً سه ساعت نگهداری ما، به ما گفتند همه تان برگردید به افغانستان. حرکت

کردیم. تقریباً یک دقیقه از موقعیت آن‌ها فاصله گرفته بودیم که صدای رگبار و شلیک‌های پی هم به‌گوش مان رسید، مانند شرکت در یک مسابقه دو و میدانی همه‌مان می‌دویدیم که زودتر دور شویم، اما شلیک‌ها، بدون وقفه ادامه داشت. بعد از حدود ده دقیقه دویدن به ساحه صفر مرزی رسیدیم، این ساحه منطقه ای بود که پولیس افغانستان هم در آن جا حضور نداشت. وارد خاک افغانستان شدیم. خیلی خسته شده بودیم، همه مان نشستیم. تا ببینیم چه کسانی هنوز نیامدند، متوجه شدیم که حداقل یک‌صد نفر از همراهان مان در این جمع حضور ندارند. خسته، نفس زنان و بدون رمق منتظر بودیم که ۱۰۰ نفر دیگر برگردند که دوباره صدای شلیک به گوش رسید، همان جایی که نشسته بودیم ۹ نفر از همراه مان به زمین افتادند، تقریباً همه این ۹ نفر از ناحیه دست، پا و شکم زخمی شده بودند، دوباره فرار کردیم و در نهایت با همکاری مردم منطقه ۹ تن از زخمی‌ها را که در داخل خاک افغانستان آسیب دیده بودند، به شهر فراه انتقال دادیم. هیچ کس نمی‌داند که سرنوشت آن حدود ۱۰۰ نفر چه شده است...»

خبرگزاری بی بی سی هم درباره این واقعه تکان دهنده نوشته است: مقام‌های محلی افغان در ولایت فراه، از ناپدید شدن ۸۲ کارگر افغان که می‌خواستند به صورت غیرقانونی وارد خاک ایران شوند خبر دادند. به گفته این مقام‌ها، حدود ۳۰۰ کارگر افغان روز جمعه می‌خواستند وارد ایران شوند، از آن جمله ۲۰۰ نفر سالم برگشته‌اند، هشت تن زخمی و ۸۲ تن دیگر ناپدید‌اند. مقام‌ها احتمال کشته شدن شماری از این کارگران را رد نمی‌کنند، ولی می‌گویند که هیچ جسدی را تا به حال دریافت نکرده‌اند.

روز جمعه، ۲۰ ثور - اردیبهشت مقام‌های محلی از انتقال هشت زخمی به شفاخانه‌ای در این ولایت خبر دادند. عبدالجبار شایق، مسؤول صحت عامه ولایت فراه به بی‌بی‌سی گفت که زخمی‌هایی که به این بیمارستان منتقل شده‌اند از کشته شدن دست کم ۲۰ تن از همراهان خود خبر داده‌اند. ولایت فراه، هم‌مرز استان سیستان و بلوچستان ایران است.

در زمستان گذشته نیز گروهی از افغان‌ها قصد حمله به کنسولگری ایران در هرات را داشتند. آنان برای اعتراض به کشته شدن سیزده مهاجر افغان توسط نیروهای مرزی حکومت اسلامی ایران، دست به تظاهرات زده بودند. سرنوشت پرونده مرگ این افراد نامعلوم است.

وزارت‌خارجۀ افغانستان در بیانیه‌ای درباره حادثۀ مرزی روز بیستم ثور، نوشت: «آتش‌گشودن به روی غیرنظامیان افغان که می‌خواستند برای کارکردن به ایران بروند، مغایر مذهب، فرهنگ و روابط خوب همسایگی است.» وزارت خارجه افغانستان، با تأیید تلاش مهاجران برای ورود غیرقانونی به ایران، گفته بود که واکنش مقامات ایرانی باید غیرنظامی می‌بود، نه نظامی. وزارت‌خارجۀ افغانستان، هم چنین روز دوشنبه سفیر ایران در کابل را برای ادای توضیح احضار کرد.

مرزبانان حکومت اسلامی ایران، تیراندازی به کارگران افغان را تکذیب کرد. سفیر ایران در کابل برای ادای توضیح به وزارت‌خارجۀ افغانستان فراخوانده شده است.

اما یک روز پس از این «تکذیب» تیراندازی پولیس مرزی حکومت اسلامی ایران، به جمعی از کارگران افغان، سخن‌گوی وزارت خارجه جمهوری اسلامی از قتل شهروندان افغان ابراز تأسف کرد و فرماندهی پولیس مرزی ایران نیز قتل سه شهروند افغان را تأیید کرد.

عباس عراقچی، سخن‌گوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، روز سه‌شنبه ۲۴ ثور ۱۳۹۲ - ۱۴ می ۲۰۱۳، در جلسه خود با خبرنگاران در تهران، به قتل تعدادی از شهروندان افغان به دست پولیس مرزی ایران اقرار کرد و «ابراز تأسف» نمود.

عراقچی، گفت: «در ۲۰ ثور در یکی از نقاط مرزی ما واقعه ای رخ داده و تعدادی از اتباع افغان برایشان تلفاتی پیش آمده. نیروهای مرزبانی ما در حال بررسی ماجرا و ابعاد و زوایای مختلف آن هستند. از این که افراد بی گناه و کسانی که ادعا می شود فقط برای عبور غیرقانونی و کار به ایران آمدند و دچار این اتفاق شده اند، ابراز تأسف و همدردی می کنیم.»

هم زمان با واکنش سخنگوی وزارت خارجه ایران، پولیس مرزی حکومت اسلامی ایران نیز اعتراف کرده که ۳ شهروند افغان در درگیری با مرزبانان ایران کشته شده اند. در حالی که روز گذشته حمید شرقی، معاون عملیات مرزبانی نیروی انتظامی ایران، خبر تیراندازی پولیس ایران به گروهی از شهروندان افغان در خاک ایران را تکذیب کرده بود.

مقام های افغانستان، اما تعداد کشته ها را ۹ نفر اعلام کرده اند. فرماندار ولایت فراه گفته است که ۹ تبعه افغانستان، هدف شلیک نیروهای مرزی ایران قرار گرفته و کشته شده اند.

در حالی که بر اساس قوانین جهان شمول بین المللی به ویژه بر اساس کنواسون ۱۹۵۱ ژنو، کسانی که از افغانستان می گریزند مسلماً باید حق پناهندگی داشته باشند چون که دست کم بیش از سه دهه است که جنگ و کشتار و ترور نفس مردم این کشور را بریده است.

در دهه های اخیر حال و روز افغان های مقیم ایران نیز چندان تعریفی ندارد و همواره با سیاست های فاشیستی حکومت اسلامی و رسانه هایش روبه رو هستند. در ایران، حتی کودکان افغان و یا کودکانی که یکی از والدین شان افغان است با آزار و اذیت حکومت اسلامی روبه رو هستند و از حقوق کودکی خود محرومند. حکومت اسلامی، حتی برای این کودکان شناسنامه صادر نمی کند. مسائل هم چون بی حقوقی، مشکلات اقتصادی، خانوادگی، بی سوادگی، خشونت، سوء استفاده، فقر و غیره در کمین این کودکان بی گناه و بی دفاع نشسته است و طعمه های حاضر و آماده ای برای باندهای مافیائی به حساب می آیند. هم چنین تحقیقات و بررسی ها نشان می دهد که کودکان کار و خیابانی ایران و افغان در ایران، در بسیاری از مسایل، درد و رنج مشترکی دارند.

به گفته خانم فاطمه قاسم زاده، در پژوهشی که در سال ۱۳۸۵ در مورد وضعیت کودکان کار و خیابان در تهران انجام شد، تأثیر این عوامل در مورد کودکان ایرانی و افغان مورد بررسی قرار گرفت. نتایج این بررسی نشان می دهد تفاوت بین کودکان کار ایرانی و افغان در ارتباط با نقش عوامل چهارگانه، مشاهده می شود اما این تفاوت ها در مورد عوامل اقتصادی و اجتماعی معنی دار نیست و در مورد عوامل فرهنگی و خانوادگی معنی دار است. به این معنا که کودکان افغان از نظر وضعیت فرهنگی و خانوادگی شرایط نامناسب تری نسبت به کودکان ایرانی دارند و این تفاوت ها ناشی از وضعیت خاص کودکان افغان، به ویژه کودکانی است که از نظر اقامت در ایران مجوز قانونی ندارند. کودکان کار افغان را می توان به گروه های زیر تقسیم بندی کرد:

- کودکانی که اقامت آنان در ایران قانونی است. این کودکان وضعیت مناسب تری نسبت به سایر گروه ها دارند.
- کودکانی که مجوز اقامت قانونی در ایران را ندارند. این کودکان در شرایط دشواری به سر می برند.
- کودکانی که پدر و مادر آن ها افغان است. این کودکان از نظر تابعیت مشکلات کم تری دارند.
- کودکانی که یکی از والدین آن ها ایرانی است. اگر پدر ایرانی باشد این کودکان از نظر تابعیت مشکلات کم تری دارند اما اگر مادر ایرانی باشد از بخشی از حق هویت خود که داشتن ملیت و تابعیت است، به موجب قانون مصوب مجلس شورای اسلامی، تا ۱۸ سالگی برخوردار نیستند و در نتیجه از بسیاری از حقوق خود محروم می شوند.
- کودکانی که در ایران متولد شده و زندگی کرده اند و حتی افغانستان را هم ندیده اند.

- کودکانی که با پدر و مادر خود زندگی می کنند.

- کودکان تک والد که با یکی از والدین خود، پدر یا مادر، به سر می برند.

- کودکانی که با خانواده خود نیستند و زندگی جمعی دارند. این کودکان یا خانواده خود را از دست داده اند یا خانواده آنان در افغانستان هستند. این کودکان بیش تر در سنین نوجوانی هستند.

گروه های مختلف کودکان کار افغان هر یک مشکلات خاص خود را دارند اما آنان که مجوز قانونی برای اقامت در ایران را ندارند، در واقع از بسیاری از حقوق اساسی خود مانند آموزش، امنیت، بهداشت، تأمین اجتماعی، بیمه، خدمات پزشکی و... محرومند.

مهم ترین مشکلات کودکان کار افغان را می توان به شرح زیر طبقه بندی کرد: محروم بودن از حق آموزش و رفتن به مدرسه؛ اگر کار طولانی و خسته کننده، وقت و توانی برای درس خواندن باقی بگذارد، این کودکان نمی توانند از مدرسه استفاده کنند. کودکانی که دارای کارت اقامت قانونی هستند، باید شهریه بپردازند که پرداخت آن برایشان دشوار است. به علاوه هزینه تهیه کتاب و لوازم التحریر را که چندان هم اندک نیست، باید به آن اضافه کرد.

این کودکان نمی توانند از حمایت های آموزشی - اجتماعی سازمان های غیردولتی که شامل سوادآموزی هم می شود، استفاده کنند زیرا این سازمان ها به موجب قانون از ارائه خدمات به این کودکان منع شده اند. حتی مدارس خودگردانی را که خود افغان ها با حمایت و مشارکت سازمان های غیردولتی دایر کرده بودند و تعداد زیادی از کودکان و نوجوانان افغان را آموزش می داد، تعطیل کرده اند.

محروم بودن از حق هویت؛ بسیاری از کودکان افغان، یا شناسنامه ندارند یا به علت ایرانی بودن مادر خود، تابعیت مشخصی ندارند که این وضعیت تا ۱۸ سالگی یعنی پایان کودکی و نوجوانی ادامه دارد. این محرومیت، تأثیرات زیان باری بر رشد روانی - اجتماعی کودکان بر جای می گذارد.

در سال ۱۳۸۱ و با تشکیل دولت مرکزی در افغانستان، در جنگ و کشتار و زیر بمباران ها و کشتارها و ویرانی های نیروهای امریکا و متحدانش، توجیهی شد تا بسیاری از پناهندگان افغان در ایران از سوی کمیساریای عالی پناهندگان و حکومت اسلامی ایران، برای بازگشت به کشورشان تشویق شوند. این طرح که بازگشت داوطلبانه نام داشت اما در واقعیت برگرداندن آن ها به افغانستان به زور سرنیزه بود.

آمارها نشان می دهد تا سنبله سال ۱۳۸۳، یک میلیون افغان به کشورشان بازگشتند و یا به طوری برگردانده شدند. اما وضع نابسامان افغانستان و ادامه جنگ و تروریسم در این کشور، خروج آن ها را کند کرد تا جایی که در سال های بعد می توان گفت خروج داوطلبانه ای صورت نگرفته است.

حسینی، قاضی دادسرای جنائی با اشاره به آماری از قول معاونت کشف جرائم آگاهی در استان تهران می گوید: «۱۳ درصد از این قتل ها را اتباع بیگانه و مخصوصا افغانه مرتکب می شوند. این قتل ها معمولا از مسائل پست گرفته تا مسائل کلان رخ می دهد و حتی نمی توان برآورد کرد قتل های که اتباع بیگانه مرتکب می شوند، بیش تر در چه زمینه ای است.» (هموطن سلام، جمعه ۴ شهریور ۱۳۸۴)

سؤال این است که چرا مقامات حکومت اسلامی، فقط افغان های مقیم ایران را عامل قتل و غیره معرفی می کنند؟ در حالی که به گفته خود مقامات حکومتی، غیر از افغان ها، پناهندگان و مهاجران غیرافغان نیز در ایران زندگی می کنند؟

بر اساس گزارش احمد حسینی، مدیر کل اتباع خارجی در سال ۱۳۸۴: «در سال ۱۳۸۰، ۲ میلیون و پانصد هزار نفر تبعه خارجی در ایران زندگی می کرد که اطلاعات مربوط به آن ها در کمپیوتر های اداره ثبت شد و از تمامی افراد بالای ۱۸ سال خارجی مقیم ایران انگشت نگاری به عمل آمد و از دو میلیون ۵۵۴ هزار نفر خارجی شناسائی شده در این طرح، دو میلیون و ۲۵۰ هزار نفر افغان بودند و ۲۰۲ هزار نفر هم اتباع کشورهای عراق، پاکستان، بنگله دیش و چند کشور دیگر بودند. بعد از انجام طرح شناسائی، عملیات بازگشت مهاجران افغان از فروردین ماه سال ۱۳۸۱ آغاز شد که این عملیات براساس قرارداد امضاء شده میان ایران، دولت افغانستان و سازمان ملل به اجراء درآمد و طی آن تا سال گذشته حدود یک میلیون ۲۱۰ هزار نفر از افغانان به کشور خود بازگشتند و حدود ۱۴۰ هزار نفر اتباع عراقی نیز به طور داوطلبانه ایران را ترک کرده اند.» (روزنامه کیهان، سه شنبه ۲۴ خرداد [جوزا] ۱۳۸۴)

او، در اظهارات بعدی خود، افغان های ثبت نام شده را ۹۵۰ هزار و افراد فاقد مدرک و غیر مجاز را حدود یک میلیون نفر اعلام کرده است. (روزنامه اقتصاد ایران ۱۳۸۵/۵/۳۰)

اکنون با توجه به آمارهای فوق به این نتیجه خواهیم رسید که هم اکنون تمام افغان ها در ایران از یک میلیون و ۹۵۰ هزار نفر تجاوز نخواهد کرد. بنابراین، برخی مقامات و رسانه های حکومت اسلامی ایران، حتی در آمار افغان های مقیم ایران نیز غلو می کنند و ارقام بیش تری می دهند.

مسئله مهاجرت و حضور افغان ها در ایران، قبل از هر چیز یک مسأله جدی و مهم انسانی است. بنا براین، طبقه کارگر ایران و همه نیروهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آزادیخواه و برابری طلب و عدالت جوی ایران، باید از حقوق انسانی و اجتماعی و سیاسی و شهروندی آن ها حمایت کند.

سازمان ملل متحد، از ابتدای مهاجرت افغان ها به ایران تا اکنون به حکومت اسلامی ایران، جهت پذیرائی از دو میلیون و اندی مهاجر، میلیون ها دالر کمک نموده است. اما رسانه ها و مقامات حکومت اسلامی، هیچ گاه از این کمک ها یاد نکرده و میزان سالانه آن را مشخص نکرده اند. این در حالی است که یک دهم از این کمک ها هم به مهاجران نرسیده و یا صرف اشتغال زائی دولت میزبان شده است. برای نمونه، تمامی مهاجران با دست رنج خود، امرار معاش نموده و از منازل رهنی، اجاره ای و اتاق های کارگری استفاده کرده، هیچ بار سنگینی روی دوش دولت ایران نبوده اند. تنها فاکتوری که حکومت اسلامی ایران، در برابر مهاجران و گرفتن کمک های سازمان ملل ارائه می کند، آموزش فرزندان مهاجر در مدارس دولتی تا مقطع دبیرستان و تعداد اندکی هم در دانشگاه ها است که این هم در سال های اخیر عمدتاً، پولی شده است.

به علاوه، این طور نیست که حکومت اسلامی ایران، مفت و مجانی خدمات اجتماعی، آموزشی و بهداشتی برای پناهدگان و مهاجران افغان ارائه می دهد. مقامات حکومت اسلامی، جهت اطلاع رسانی درست، باید بگویند که از هر مهاجر برای تمدید شش ماهه برگه اقامت شان حدود ۴۰ هزار تومان دریافت می کنند که در مجموع با فرض بودن یک میلیون مهاجر قانونی، آن ها سالانه تا سقف ۴۳ میلیون دالر تنها بابت تعویض برگه اقامت خویش برای دولت پرداخت می کنند.

این موضوع که در دو سه سال اخیر به وجود آمده، روزانه تا مرز ۱۰۰ هزار دالر برای نمایندگی های حکومت اسلامی ایران در افغانستان درآمد داشته است. بر اساس گزارش شاهدان عینی، هر یکی از نمایندگی ایران در هرات، قندهار، کابل و مزار شریف روزانه ۲۰۰ تا ۶۰۰ نفر متقاضی سفر به ایران جهت زیارت، درمان، تجارت، سیاحت و پیگیری مسائل حقوقی را ویزا می دهند. حال، اگر رقم حداقل، همان ۲۰۰ نفر را برای هر نمایندگی در

نظر بگیریم، روزانه ۸۰۰ صد نفر ویزا گرفته و هر کدام در برابر هر ویزه، ۱۰۰ دالر پرداخت می کنند که در نتیجه، روزانه ۸۰ هزار دالر در آمد را برای حکومت اسلامی ایران، قطعی می کند.

لازم به یاد آوری است که رقم یاد شده (۸۰ هزار دالر در روز) در هر ماه (با محاسبه پنج روز تعطیلی - ۲۵ روز) به دو میلیون دالر خواهد رسید که این مبلغ در سه فصل سال - جز ایام زمستان - به ۱۸ میلیون دالر صعود می کند. و در داخل ایران نیز همین تعداد ۸۰۰ صد نفر از سر مرز تا تهران (بدون در نظر گرفتن ولایات دیگر)، مثلاً اگر حداقل ۳۰ هزار تومان معادل ۳۵ دالر را مصرف کند، روزانه ۲۸ هزار دالر و در سال به هشت میلیون و چهارصد هزار دالر می رسد که در مجموع سالانه ۳۲ میلیون و چهارصد هزار دالر نصیب ایران خواهد شد. بنابراین، در پشت صحنه این موضوع، به معنای واقعی یک تجارت بزرگ خوابیده است. زیرا حکومت اسلامی ایران، خود هر قانونی را طبق اقتضای زمان نسبت به مهاجران، صادر نماید، همان را به مرحله اجراء درمی آورد بدون این که قوانین جهان شمول بین المللی در رابطه با پناهندگان و مهاجران را در نظر بگیرد. البته در این میان، نهادهای بین المللی به ویژه سازمان ملل و کمیساریا عالی پناهندگان، نه تنها هیچ گونه اعتراض جدی به این سیاست های فاشیستی حکومت اسلامی نمی کنند، بلکه با این حکومت مدارا هم می کنند. هم چنین حکومت افغانستان که یک حکومت فاسد است نیز بر سر جان این انسان ها با حکومت اسلامی معامله می کند.

نکته لازم به یادآوری دیگر این است که در معرفی مهاجران غیرقانونی نیز قرائت های مختلفی وجود دارد. برخی، افراد فاقد مدرک طرح شناسائی سال ۱۳۸۰ و برخی بنا بر يك ادعای دیگر حدود ۸۰۰ هزار فرزند متولد شده از ازدواج افغان ها با همسران ایرانی شان را نیز مهاجران غیرقانونی به شمار آورده اند.

مصطفی پور محمدی، وزیر کشور وقت دولت محمود احمدی نژاد، که هم اکنون رئیس کل بازرسی کشور و یکی از کاندیداهای ریاست جمهوری است، در تاریخ جمعه ۶ اپریل ۲۰۰۷ - ۱۷ حمل ۱۳۸۶، یعنی هنگامی که وزیر کشور بود از آغاز طرح اخراج یک میلیون افغان غیرمجاز در ایران خبر داده بود که از ثور همان سال آغاز گردید.

پورمحمدی، در آن تاریخ در گفت و گوئی با خبرگزاری دانش جویان (ایسنا)، به افغان های غیرمجاز ساکن ایران توصیه کرد در صورتی که قصد جابه جایی اموال خود و تبدیل آن به پول نقد و تسویه حساب با کارفرمایان دارند هر چه زودتر اقدام کنند.

برنامه های خروج داوطلبانه و اجباری افغان ها از سوی حکومت اسلامی ایران، موفقیت آمیز نبوده اما پورمحمدی، تأکید کرد که خروج اتباع غیرمجاز افغان از تکالیف قانونی وزارت کشور است و در سال جاری در این زمینه جدی تر اقدام خواهد شد.

به گفته پورمحمدی، به هر خانواده افغان که به شکل رسمی از کشور خارج شود ۱۰۰ دالر داده می شود و شرط دریافت ویزای کار، خروج خانواده فرد افغان از ایران است.

از سال ۱۳۸۱ و با تشکیل دولت مرکزی در افغانستان، ایران برنامه انتقال مهاجران را در دستور کار قرار داده و در فاصله کوتاهی حدود دو میلیون نفر از آن ها را برگردانده است اما آمار نشان می دهد برخی از آن ها دوباره به این کشور باز گشته اند.

پورمحمدی، بازگشت دوباره افغان ها را با وجود دستگیری و اخراج اتباع غیرمجاز تأیید کرده اما گفته که در نیمه دوم سال گذشته، عوامل انتظامی و اطلاعاتی درگیر موضوعات جدی چون سرشماری نفوس و مسکن، انتخابات مجلس خبرگان و شوراها شهر بوده اند و همین کارها باعث شده تا در اخراج اتباع غیرمجاز تأخیر ایجاد شود. به گفته وزیر کشور حکومت اسلامی ایران، سرمای شدید سال گذشته نیز یکی از دلایل عدم جدیت دولت برای اخراج افغان ها شده چون اکثر آن ها با خانواده های خود هستند و به همین علت طرح اخراج با چند ماه تأخیر آغاز می شود.

بر اساس گزارش وزیر کشور حکومت اسلامی در سال ۸۵، حدود ۳۰۰ هزار تبعه افغان غیرمجاز از ایران اخراج شدند.

بودجه پیش بینی شده برای اخراج یک میلیون افغان به گفته پورمحمدی در سال جاری، ۲۰ میلیارد تومان است که صرف نگهداری و رفت و آمد افغان ها به اردوگاه ها می شود.

نتیجه آخرین طرح دولت احمدی نژاد، که در سال ۸۵، برای اخراج افغان های مقیم ایران اجرا شد نشان داد که حتی تشویق های دولت برای عدم استفاده از نیروی کار افغانها نیز مؤثر نیست و کارفرمایان ایرانی هنوز ترجیح می دهند که از نیروهای سخت کوش و ارزان افغان استفاده کنند.

وزارت کار حکومت اسلامی ایران، برای کارفرمایانی که از کارگران افغان استفاده می کردند ۲۰۰ میلیارد تومان برگه جریمه صادر کرده و در بازرسی از کارگاه ها ۱۵۰ هزار کارگر افغان غیرمجاز شناسایی شدند.

حکومت اسلامی ایران در داخل کشور نیز همواره شهروند افغان را به عناوین مختلف تحت فشار قرار می دهد تا ایران را ترک کنند. از جمله آن ها را در اردوگاه های همانند اسراء حبس می کند؛ اگر هم در جایی اعتراض کنند دستگیر و زندانی و اعدام می کند و یا در محل به گلوله می بندند. در برخی شهرها، آن ها را به پارک ها راه نمی دهند. یا گرایش فاشیستی وابسته به حکومت به بهانه های مختلف آن ها را مورد ضرب و شتم قرار می دهند؛ خانه هایشان را ویران می کنند و یا به آتش می کشند. برای نمونه در یزد و هم چنین در سال ۱۹۹۹، در اردوگاه موسوم به سنگ سفید نیز خبرهایی از کشتار گسترده مهاجران افغان به دست نیروهای انتظامی ایران، منتشر گردیده بود.

غروب روز شنبه دهم سرطان ۱۳۹۱، به دنبال قتل یک دختر جوان در یزد، مثنی ارادل و اوباش حکومتی و برخی از مردم متعصب، با حمایت نیروهای امنیتی و انتظامی، خانواده های کارگری و مهاجر افغان مقیم این شهر را با سنگ و چوب مورد حمله قرار دادند و ده ها خانه مسکونی مهاجران افغان را به آتش کشیدند. در اثر این یورش های وحشیانه که عامل اصلی آن نیز دستگاه های حکومتی هستند، شماری از افغان ها در آتش سوخته و به شدت زخمی شده و تعداد دیگری آواره بیابان ها شده اند.

مقام های وزارت امور خارجه افغانستان می گویند که پس از کشته شدن یک شهروند ایرانی در ولایت یزد این کشور، شهروندان یزدی بر خانه های مهاجران افغان در آن ولایت هجوم برده و طی آن، نزدیک به دوصد خانواده را متضرر کرده اند.

سفارت حکومت اسلامی ایران در کابل پایتخت افغانستان، وقوع این حادثه را در روزهای گذشته تأیید کرده است. به نقل از سایت رادیو صدای المان، محمد دهقانی، مسؤول مطبوعاتی سفارت ایران در کابل گفته است که دو مهاجر افغان در شهر یزد بر یک دختر هجده ساله ایرانی تجاوز کرده و سپس این دختر را به قتل رسانده اند. او، ادعا کرد مردم یزد از این موضوع خشمگین شدند و «واکنش عمومی نشان دادند.»

اما، وزارت خارجه افغانستان می‌گوید که در پی این حادثه، زندگی افغان‌های مهاجر در ولایت یزد ایران مختل شده است. فرامرز تمنا، معاون سخنگوی وزارت خارجه افغانستان می‌گوید که در پی حمله شهروندان ایرانی بر خانه‌های مهاجران افغان در یزد، نزدیک به دوصد خانواده متضرر شده‌اند.

فرامرز تمنا، به روزنامه ۸ صبح گفت، می‌گویند هرچند در پی‌کشته شدن یک شهروند ایرانی، مهاجران افغان متهم شده‌اند، تاکنون نهادهای دولت ایران هیچ اسناد و شواهدی را به سفارت افغانستان در تهران و وزارت خارجه در کابل ارائه نکرده‌اند که نشان دهد شهروندان افغان در این قتل دست داشته‌اند. او گفت جرم عمل شخصی است و نباید دیگر مهاجران مورد آزار و اذیت قرار گیرند.

در همین‌حال، برخی سایت‌های اینترنتی گزارش داده‌اند که نیروهای امنیتی ایران و جوانان یزد، بر خانه‌های مهاجران افغان حمله برده، شماری از مهاجران را بازداشت کرده و خانه‌های برخی از آن‌ها را آتش زده‌اند. اما سفارت ایران می‌گوید این «واکنش عمومی» مردم بوده است.

وزارت خارجه افغانستان می‌گوید هنوز جزئیات دقیقی از خسارت‌هایی که به مهاجران در ولایت یزد رسیده است، در دست نیست. اما یک مقام حکومت افغانستان که از گرفتن نامش خودداری کرده است، به سایت دوپچه وله گفته که بر خانواده‌های افغان‌ها در یزد، حمله شده است و حتا از تجاوز جنسی بر دختران مهاجر نیز گزارش‌هایی وجود دارد.

اما، فرامرز تمنا می‌گوید تلاش‌ها برای تشخیص هویت افراد متهم به قتل جریان دارد. او گفت: «اگر هم در نهایت یکی از اتباع افغانستان چنین کاری کرده باشد، طبیعی است که جرم یک عمل شخصی است و متوجه هیچ کدام از دیگر شهروندان افغان در ایران نمی‌شود.»

یزد از جمله ۲۰ ولایت ایران است که اقامت مهاجران افغان در آن از سوی حکومت اسلامی ایران، ممنوع اعلام شده است. ممنوعیت اقامت افغان‌ها در این مناطق و هم‌چنان بدرفتاری مسؤولان دولتی ایران با آن‌ها، از سوی شماری از فعالان اجتماعی ایران و حامیان حقوق بشر به شدت مورد انتقاد قرار گرفته است. اخیراً در پی اعدام شماری از مهاجران افغان در ایران، تظاهراتی به ضد حکومت ایران در کابل برگزار شد.

حکومت اسلامی، اعلام کرده است که مردان مجرد افغان مقیم استان‌های تهران، خراسان رضوی و اصفهان تا آخر ماه جاری از این کشور اخراج خواهند شد.

در ابتدای سال جاری، یک مقام نیروی انتظامی اصفهان اعلام کرده بود که اتباع افغانستان در روز سیزده بدر، حق حضور در پارک تفریحی صفا را ندارند. اندکی پس از آن، مقامات استان مازندران اعلام کردند کل استان مازندران تبدیل به «منطقه افغان ممنوع» شده و تمامی پناهندگان افغان باید تا پایان خرداد ماه اجوزا، این استان را به مقصد نامعلومی ترک کنند. در سال گذشته نیز تنها در این استان، ۳۰۴۰ نفر پناهنده افغان دستگیر و به اجبار، به افغانستان بازگردانده شده بودند. در عین حال، تنها دو هفته به پایان مهلتی که وزارت کشور اعلام کرده است که طی آن، مردان مجرد افغان باید سه استان اصلی محل اقامت افغان‌ها، یعنی تهران، اصفهان و خراسان رضوی را ترک کنند، باقی مانده است.

به تازگی نیز گزارش برخی از رسانه‌ها در ایران، حاکی است که استانداری فارس فروش کالا و مواد غذایی و ارائه خدمات عمومی و بهداشتی را به «اتباع خارجی غیرمجاز» ممنوع کرده است.

روزنامه «عصر مردم» چاپ شیراز، در روز هفتم تیر ماه سال جاری به نقل از روابط عمومی اداره کل امور اتباع و مهاجران خارجی استانداری فارس نوشت، یک مقام استانداری این استان هشدار داده که با کسانی که به فروش کالا و ارائه خدمات به «اتباع خارجی غیر مجاز» اقدام کنند، به شدت برخورد خواهد شد.

طبق این گزارش، غلامرضا غلامی، مدیرکل اتباع و مهاجران خارجی استانداری فارس گفت: «با هماهنگی صورت گرفته با مجمع امور صنفی، دانشگاه علوم پزشکی، سازمان صنعت، معدن و تجارت استان فارس و نیروی انتظامی و مراجع قضائی استان با فروشندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات به اتباع خارجی غیرمجاز به شدت برخورد خواهد شد.»

مدیرکل اتباع و مهاجران خارجی استانداری فارس در ادامه گفته است: آمادگی کامل داریم تا با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط نسبت به برخورد قانونی و پلمب برخی مراکز از جمله نانوایی‌ها و اغذیه‌فروشی‌ها و مراکزی که با بهداشت مردم سر و کار دارند اقدام کنیم.

اظهارات فاشیستی این مقام استانداری فارس، بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های فارسی زبان داشته است. در همین زمینه، فرماندار «خرم بید» در استان فارس نیز در اوایل خرداد ماه [جوزا] سال جاری از طرح ممنوعه شدن اسکان اتباع غیرمجاز بیگانه در این شهر خبر داده بود.

به گزارش استانداری استان فارس، فرماندار خرم بید گفته است: «سال گذشته قریب به ۹۰۰ نفر اتباع غیرمجاز در قالب بیش از ۵۴ گروه از شهرستان طرد شدند که کارنامه موفقی برای نیروهای عمل‌کننده به ویژه نیروی انتظامی شهرستان رقم زد.»

هم‌چنین به دنبال اعدام یازده تن از مهاجران افغان در ایران، وزارت مهاجران افغانستان می‌گوید موافقت نامه‌ای بین دو کشور وجود دارد که براساس آن جرم کسانی که به اعدام و حبس ابد محکوم شده‌اند، باید کاهش یابد.

مقام‌های محلی در ولایت نیمروز، گفته‌اند که اجساد ۱۱ تن از افغان‌هایی که در ایران اعدام شده‌اند در جریان سه روز اخیر، به این ولایت انتقال داده شده‌اند. اسلام‌الدین جرأت، سخن‌گوی وزارت مهاجران و عودت‌کنندگان روز دوشنبه (۱۵ جوزای ۱۳۹۱) به دویچه‌وله گفت ایران با وجودی که به استرداد زندانیان افغان توافق کرده است، با آن هم دست به اعدام آن‌ها زده است و «از اقدام‌های اخیر ایران ناراض هستیم.»

به گفته او، در حال حاضر حدود پنج هزار افغان در زندان‌های ۲۳ ولایت ایران زندانی هستند. در حال حاضر حدود دو و نیم میلیون مهاجر افغان در ایران زندگی می‌کنند.

ممنوعیت ورود مهاجران افغان به پارکی در ولایت اصفهان ایران در روزهای نوروز، واکنش‌های گسترده‌ای را در قبال داشته است. خبرگزاری‌های ایران، گزارش داده‌اند که مسئولان محلی در اصفهان ایران، ورود مهاجران افغان به پارک کوهستانی صفا را ممنوع اعلام کرده‌اند. تصویرهایی از لوحه‌ای که در آن نوشته شده «ورود افغانه ممنوع» نیز در سایت‌های اینترنتی نشر شده‌اند. به گزارش بخش فارسی دویچه‌وله، احمدرضا شفیعی، مسئول کمیته انتظامی ستاد تسهیلات سفر اصفهان گفته است که نیروهای امنیتی به منظور رفاه شهروندان در روز سیزدهم (سیزده بدر)، «از ورود افغانه به پارک کوهستانی صفا جلوگیری می‌کنند.»

شماری از ایرانی‌ها در وب‌سایت‌های اینترنتی این اقدام مسئولان حکومت اسلامی را به شدت تقبیح کرده و آن را با ظلم و ستمی که حکومت ایران بر شهروندان مخالف خودش روا می‌دارد، مقایسه کرده‌اند. یکی از تصاویر نشر شده در اینترنت، سه ایرانی را نشان می‌دهد که پلاکارت‌هایی در دست دارند. در روی یکی از این پلاکارت‌ها نوشته شده «من هم افغانم» و در پلاکارت‌های دیگر بر اصطلاحات «نژاد پرستی و راسیسم» و...

این اقدام مسؤولان حکومت اسلامی ایران، درست چند روز پس از آن صورت گرفت که احمدی نژاد، رئیس جمهور حکومت اسلامی ایران در حضور حامد کرزی، همتای افغانش در تاجیکستان از همبستگی و برادری کشورهای همسایه و مشترکات فرهنگی آن ها یاد کرد.

سازمانی به نام «دسته هشت مارچ زنان افغانستان» در تاریخ ۲۸ ثور ۱۳۸۹، با صدور اطلاعیه ای از اعدام ۴۵ افغان در ایران خبر دادند. در بخشی از این اطلاعیه آمده است: «چند هفته قبل ۴۵ نفر افغان را به اتهام قاچاق مواد مخدر در آن کشور اعدام نمود و جنازه های شان را بعد از کالبد شکافی، در مرز ایران و افغانستان در بدل یک میلیون و پنجصد هزار تومان به خانواده های شان تحویل داد.

قبل از اعدام این ۴۵ نفر در ایران، هیأت پارلمانی افغانستان که از ایران برگشت، اظهار نمود که دولت ایران تعداد زندانیان افغان را ۵۸۶۵ نفر و تعداد کسانی را که منتظر اعدام اند ۳۰۰۰ نفر گفته اند.

اعدام ۴۵ نفر افغان در ایران، در داخل و خارج افغانستان اعتراضاتی را علیه این کشتار برانگیخت. و حتی کالبد شکافی اعدام شدگان و پول گرفتن حکومت ایران در بدل جنازه ها را نادیده گرفته است.

نمی توان در مقابل این همه جنایات سکوت نمود و شاهد قتل عام آوارگان افغان و کشتار مبارزان ایرانی توسط حکومت اسلامی ایران، این شریک منطقه ئی رژیم پوشالی حامد کرزی، بود...»

کمیساری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان، در نومبر ۲۰۱۱ - عقرب ۱۳۹۰، گفته بود برای حل مشکلاتی که در راه بازگشت مهاجران افغان به کشورشان وجود دارد، یک ستراتیژی جدید تدوین داده است. مقامات این نهاد سازمان ملل، گفته اند ستراتیژی جدید با همکاری نزدیک با کشورهای پاکستان و ایران، دو کشوری که هزاران مهاجر افغان در آن ها زندگی می کنند، تهیه شده است.

انتونیو گوتیرس، رئیس کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناه جویان (UNHCR) که برای ارزیابی اوضاع به افغانستان رفته بود، گفت، براساس این سترتیژی، تلاش خواهد شد برای مهاجرانی که به افغانستان برمی گردند، زمینه زندگی مناسب فراهم شود.

هم چنین با کشورهای میزبان، در صورتی که مهاجران حاضر نباشند به شکل داوطلبانه به افغانستان برگردند، برای نگهداری و میزبانی از این گروه از پناهندگان همکاری خواهد شد.

کمیساریای عالی پناهندگان در ده سال اخیر، با کشورهای ایران و پاکستان در زمینه امور مربوط به مهاجران افغان، همکاری نزدیک داشته و عملاً چشم خود را بر سرکوب و ستم هائی که حکومت های ایران و پاکستان بر علیه افغان ها روا داشته اند بسته است.

با این همه، مسؤولان این نهاد سازمان ملل می گویند، تا حالا یک برنامه واحد و مشخصی در این زمینه وجود نداشته است و ستراتیژی جدید، این خلاء را پر می کند. به گفته مسؤولان کمیساریای عالی پناهندگان، قرار است برنامه جدید در دو دوره زمانی از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ و از ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ اجراء شود.

هم زمان، مسؤولان کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناه جویان در کابل گفته اند که میزان بازگشت مهاجران افغان از کشورهای همسایه، در مقایسه با سال گذشته بیش از پنجاه درصد کاهش یافته است.

نادر فرهاد، سخن گوی کمیساریای عالی در کابل، می گوید که شرایط دشوار زندگی در افغانستان و مشکلاتی که در عرصه امنیتی و هم چنین کاریابی وجود دارد، یکی از موانع اصلی بازگشت مهاجران افغان بوده است.